

Naam: R. Leverink - Borkent
Datum: 16 mei 2019
Team/teamonderdeel: US Zorg
Telefoonnummer: 541960

Collegevoorstel

Onderwerp	Beleidsplan schuldhulpverlening Almelo 2019 - 2023
Advies	Bespreekstuk
Is er een uiterste behandeldatum?	Ja, 11 juni 2019
Hoofddopgave	Hoofdtakveld Sociaal domein
Portefeuillehouder	A. Maathuis
Openbaar	Openbaar
Raadsvoorstel of raadsbrief	N.v.t.

Toelichting voor de openbare besluitenlijst:

De gemeente Almelo neemt deel aan het Schuldenlab. Hierin worden innovatieve manieren ontwikkeld om inwoners met schulden te helpen. De context waarin dit gebeurt wordt geschetst in een nieuw beleidsplan. De missie hierin is: schuldhulpverlening biedt perspectief op een toekomst en leidt tot een blijvend schuldenvrij bestaan van inwoners. Schuldenproblematiek vraagt in eerste instantie inzet van de inwoner maar daarnaast ook van vaak nog veel meer partijen waar de gemeente er één van kan zijn.

Voorgesteld besluit

1. In te stemmen met deelname van de gemeente Almelo aan het Schuldenlab.
2. In te stemmen met het ontwerp "Beleidsplan integrale schuldhulpverlening 2019-2023 gemeente Almelo" (kenmerk O2 intern \ 67976\1) en dit ter advisering voor te leggen aan de Kliëntenraad Almelo (KRA).
3. Na advisering door de KRA een eventueel aangepast Beleidsplan ter vaststelling aan te bieden aan college van B&W (en door toedoen van het college aan de gemeenteraad).
4. In het onder punt 3. bedoelde voorstel tevens een voorstel te doen voor aanpassing van de beleidsregel "Toegang tot schuldhulpverlening".

Inleiding

De gemeente Almelo is op zoek naar effectieve en efficiënte manieren om mensen met schulden te helpen. Het Schuldenlab biedt kansen om dit samen met private partners op te pakken. We kiezen voor een actiegerichte aanpak waarbij we aan de hand van pilots en business cases effectieve aanpakken ontwikkelen samen met partijen die mee willen werken en doen. De lancering van het Schuldenlab Almelo is op 19 juni 2019. De context waarin innovaties ontwikkeld gaan worden binnen het Schuldenlab, wordt geschetst in een nieuw beleidsplan. De gemeente geeft met het beleidsplan aan wat haar missie, visie en doelstellingen zijn. En we beseffen dat voor effectieve aanpak van schulden samenwerking vereist is en we graag samen optrekken met andere relevante organisaties. In de aankomende periode wordt deze waardevolle input uit het veld opgehaald en meegenomen in toekomstige besluitvorming rondom schuldhulpverlening.

Het is tevens een wettelijke verplichting op basis van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) om een beleidsplan vast te stellen.

Er is in dit beleidsplan een verbinding gezocht met de integrale toegangsteams van De Toegang waarin gewerkt wordt met de Participatiewet, de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) en de Jeugdwet. Hiermee wordt een sociaal domein brede aanpak gerealiseerd, in het kader van: één gezin, één regisseur, één plan.

In het najaar van 2019 zal de raad worden voorgesteld het beleidsplan schuldhulpverlening vast te stellen. Het oude beleidsplan is verouderd. Om het nieuwe beleidsplan in werking te laten treden, moet het oude beleidsplan worden ingetrokken.

De beleidsregel die aan het oude beleidsplan is verbonden wordt ook aangepast aan het nieuwe door de raad vastgestelde beleidsplan.

Het college vraagt na vaststelling van het ontwerp beleidsplan advies aan de KRA. Het advies kan leiden tot herziening van het ontwerp beleidsplan.

Beoogd effect

Deelname aan het Schuldenlab biedt kansen om nieuwe manieren te ontwikkelen om mensen met schulden te helpen. Er wordt ontwikkeld binnen de missie van het nieuwe beleidsplan:

‘schuldhulpverlening biedt perspectief op een toekomst en leidt tot een blijvend schuldenvrij bestaan van inwoners.’ Daarmee wordt de financiële zelfredzaamheid en participatie van de inwoner versterkt. Bij te late inzet van schuldhulpverlening zal het beroep op zwaardere complexe zorg toenemen.

De insteek van het beleidsplan is:

1. We leveren een aanbod schuldhulpverlening dat maatwerk (lees: passende hulpverlening) biedt door de bestaande situatie te integreren in de nieuwe situatie;
Zie hoofdstuk 5 beleidsplan.
2. Schuldhulpverlening is onderdeel van de integrale toegangsteams die onder andere samenwerken met de Stadsbank;
3. We zetten meer in op vroegsignalering en preventie van de schuldenproblematiek;
4. We streven naar een vermindering van maatschappelijke problematiek en -kosten.
Het gaat hierbij om kosten als gevolg van bijvoorbeeld huisuitzetting, afsluiting van energie en belemmering van re-integratie, slechte gezondheid, psychische klachten, isolement, criminaliteit. Maatstaf hierbij is de indicatie voor de mogelijke besparingen van bijna € 150.000 in een half jaar tijd door inzet van de schuldenspecialisten (obv business case schuldenspecialisten in twee pilotwijken in 2019). We verwachten deze besparing door te zetten bij de uitrol van De Toegang over de hele stad.
5. We streven naar een vermindering van de instroom in bewindvoering en een vergroting van de uitstroom.
Maatstaf hierbij is het aantal mensen dat bijzondere bijstand voor bewindvoering kreeg begin 2019: 1.150 mensen.
We streven naar een daling van 15% in 2023: naar 978 mensen (meetgegevens over de afgelopen jaren zijn er niet, het betreft dus een grove inschatting/ ambitie).
6. We streven naar een informatievoorziening over schulden die een integraal onderdeel uitmaakt van de totale noodzakelijke informatievoorziening van de inwoner in het Sociaal Domein. Zonder betrouwbare informatie die op tijd en op de juiste plek beschikbaar is, kan de schuldhulpverlening niet plaatsvinden. Daarbij is de bescherming van de persoonlijke levenssfeer (privacy) altijd een belangrijke basisvoorwaarde. We streven naar het digitaal delen van deze informatie met de betreffende inwoner als dat mogelijk is, maar bieden alternatief als dit de hulpverlening of ondersteuning belemmert.

Argumenten voor

- 1.1 *Deelname aan het Schuldenlab biedt kansen op innovatie van schuldhulpverlening in Almelo.* Op 19 juni 2019 is de lancering van Schuldenlab Almelo. We zorgen dat de nieuwe initiatieven bijdragen aan maatwerk in schuldhulpverlening van inwoners en het voorkomen van complexere en grotere schuldenproblematiek. Ook verwachten wij kostenvermindering naar aanleiding van innovaties, bijvoorbeeld op bewindvoering, waarbij gekeken wordt naar aspecten als invloed van gemeenten, kwaliteit en nazorg, doorlooptijd en kosten.

- 2.1 *Een nieuw beleidsplan biedt nieuwe kansen.* Door de verbinding te maken met schuldspecialisten in de integrale toegangsteams kan gezorgd worden dat inwoners laagdrempelig en vroegtijdig geholpen worden. Zo wordt voorkomen dat schulden complexer worden en nog verder oplopen.
- 2.2 *Een gemeente is conform de Wgs verplicht om elke vier jaar een nieuw beleidsplan schuldhulpverlening vast te stellen.*
- 2.3 *De gemeente Almelo heeft het onafhankelijk adviesorgaan, de KRA, ingesteld om advies te geven over het te voeren beleid op het gebied van werk, inkomen en re-integratie.* Daarom wordt ook het ontwerp beleidsplan schuldhulpverlening ter advisering aan hen voorgelegd.

3.1 *Het advies van de KRA wordt meegenomen in het proces van besluitvorming over het beleidsplan schuldhulpverlening.*

4.1 *Het nieuwe beleidsplan maakt het noodzakelijk om de bestaande beleidsregel aan te passen.*

Kanttekeningen

1.1 *Deelname aan het Schuldenlab vraagt zowel een financiële als tijdsinvestering.* Er is incidenteel budget en tijd beschikbaar. Duurzame borging vraagt nog wel aandacht.

2.1 *Idealiter stellen College en Raad na input van de organisaties in de lokale netwerkstructuur het beleidsplan vast waarna hier uitvoering aan gegeven wordt via onder andere het Schuldenlab.* De lancering van het Schuldenlab Almelo op 19 juni maakt dat dit proces anders verloopt.

3.1 *Het advies van de KRA kan leiden tot een eventueel aangepast beleidsplan dat ter vaststelling aan het College wordt aangeboden.*

4.1 *Hier zijn geen risico's aan verbonden.* Tot vaststelling van de nieuwe beleidsregel wordt de bestaande beleidsregel gehandhaafd.

Alternatieven

De huidige situatie handhaven waardoor innoveren, kosten verlagen, al in een vroeg stadium maatwerk schuldhulpverlening bieden niet mogelijk is. De schulden worden hierdoor hoger en de problematiek vaak complexer. De negatieve impact op inwoners, waaronder gezinnen met kinderen, is hoger evenals de kosten voor hen en onze maatschappij.

Kosten, opbrengsten, dekking en preventief toezicht

Dit voorstel heeft geen financiële gevolgen. De kosten voor schuldhulpverlening worden gedekt uit de reguliere begroting en incidenteel beschikbare middelen.

Dit voorstel heeft hierdoor ook geen consequenties voor het financieel toezicht. Bij een aantal kostenposten is sprake van incidentele dekking waardoor er een risico bestaat voor de duurzaamheid van schuldhulpverlening in Almelo. Het is wenselijk om structurele dekking te hebben voor schuldhulpverlening zodat een solide, betrouwbare schuldhulpverleningsstructuur blijft bestaan.

Er heeft een verschuiving van het budget bewindvoering Stadsbank plaatsgevonden. De kosten hiervan, € 229.225,- worden nu via de bijzondere bijstand betaald en niet meer rechtstreeks aan de Stadsbank. Dit is een uitwerking van een uitspraak van de rechtbank. Er zijn geen gevolgen voor de taakstelling op het minimabeleid omdat beide budgetten binnen het minimabeleid vallen.

Uitvoering

Om een sociaal domein brede invulling te kunnen geven aan schuldhulpverlening maken we een verbinding met de schuldspecialisten in de integrale toegangsteams van De Toegang. Veelal liggen er (andere) problemen ten grondslag aan schuldenproblematiek, bijvoorbeeld een licht verstandelijke beperking, een problematische thuissituatie en/of het niet hebben van passend werk. Om deze reden is het van belang dat breed wordt gekeken naar alle leefgebieden. De Stadsbank is de

uitvoeringsorganisatie conform de Wgs (Wet gemeentelijke schuldhulpverlening). Samen met de Stadsbank voeren zij schuldhulpverlening uit en werken nauw samen met de organisaties in de lokale netwerkstructuur.

Bijlagen

Beleidsplan (kenmerk 02 intern \ 67976\1).

Procesinformatie

Intern overleg

Er heeft overleg plaatsgevonden met verschillende interne collega's met diverse expertises. Dit zijn onder andere het hoofd uitvoering, de projectleider, coördinator en schuldspecialisten van De Toegang en adviseurs op het gebied van financiën, juridisch, I&A en minimabeleid.

Afstemming met portefeuillehouder

Het voorstel heeft instemming van de portefeuillehouder.

Directie-advies

B&W voorstel standaard

Communicatie over het besluit

Regulier.